

عنوان مقاله:

تطبیق فرایند تقنین در نظام جمهوری اسلامی ایران با نظریه ی قانونگذاری به مثابه ی برنامه ریزی در راستای اجرای قوانین الهی

محل انتشار:

فصلنامه دانش حقوق عمومی، دوره 7، شماره 19 (سال: 1397)

تعداد صفحات اصل مقاله: 22

نویسندگان:

علیرضا دبیرنیا - استادیار دانشگاه قم

فاطمه سادات نقوی - کارشناسی ارشد دانشگاه قم

خلاصه مقاله:

نظریه ی قانونگذاری به مثابه ی برنامه ریزی برای اجرای قوانین الهی بر این مبنا استوار است که قانونگذاری از صلاحیت های شارع مقدس است و کارویژه ی پارلمان، برنامه ریزی در قالب تنظیم قوانین برای اجرای قوانین (احکام) الهی است. این برداشت از شان قانونگذار در نظام حقوقی ایران از مبانی اسلامی نشأت گرفته است که در دیدگاه بنیانگذار نظام جمهوری اسلامی ایران و برخی فقهای مجلس موسسان قانون اساسی نیز مشهود است. در اصول قانون اساسی نیز به صراحت به اختصاص تشریح به خداوند و نقش بنیادین وحی در بیان قوانین اشاره شده است. این نوشتار با روشی توصیفی-تحلیلی در پی پاسخ به این پرسش است که آیا فرایند قانونگذاری در ایران با نظریه ی مذکور مطابقت دارد این ابهام از آن جا ناشی می شود که ابتکار عمل قانونگذاری توسط پارلمان به نحوی است که صلاحیت شارع مقدس در قانونگذاری را عملاً به موضوعی غیرموثر تبدیل کرده، زیرا اجتهاد بر امر قانونگذاری در نظام مطلوب مقدم و در نظام حقوقی ایران موخر است. بر همین مبنا، مکانیزمی پیش بینی نشده است تا پارلمان از نتایج حاصل از اجتهاد فقها و در راستای اجرای احکام اسلامی، به قانونگذاری مبادرت ورزد، بلکه مجلس اغلب براساس نیازهای جامعه، به قانونگذاری می پردازد. بدین ترتیب، فقه در جایگاهی موخر از قانونگذاری قرار می گیرد و تنها به عدم مغایرت مصوبات با موازین اسلامی بسنده می کند. این تمایز ممکن است به بروز نواقصی در نظام قانونگذاری مبتنی بر شریعت مقدس منجر شود.

کلمات کلیدی:

اعتبار حقوقی، انرژی برق، تقنین، شورای نگهبان، قانون اساسی

لینک ثابت مقاله در پایگاه سیویلیکا:

<https://civilica.com/doc/985200>

